

**T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
İthalat Genel Müdürlüğü**

**Damping Soruşturması
Nihai Bildirim Raporu**

**ÇİN HALK CUMHURİYETİ MENŞELİ
“SİTRİK ASİT”**

DMS.286.00.2023

**Damping ve Sübvansiyon Dairesi
Eylül 2024**

İçindekiler Tablosu

1. GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER	2
1.1 Kapsam ve yasal dayanak	2
1.2 Soruşturma	2
1.3 Yerli üretimin temsil yeteneği	2
1.4 Soruşturma ve zarar inceleme dönemi	2
1.5 İlgili tarafların bilgilendirilmesi, dinlenmesi ve bilgilerin değerlendirilmesi	3
1.6 Yerinde doğrulama incelemeleri	4
2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN VE BENZER ÜRÜN	4
2.1 Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün	4
2.2 Ürünün ithalinde uygulanan gümrük vergisi ve diğer yükümlülükler	5
3. DAMPİNGE İLİŞKİN BELİRLEMELER	5
3.1 Genel açıklamalar	5
3.2 Normal değer belirlenmesi	5
3.3 İhraç fiyatının belirlenmesi	6
3.4 Fiyat karşılaştırması	6
3.5 Damping marjı	6
4. ZARARA İLİŞKİN BELİRLEMELER	6
4.1 Genel açıklamalar	6
4.2 Ürünün genel ithalatının mutlak gelişimi ile fiyatları (Tablo 1, Tablo 2)	7
4.3 Ürünün soruşturma konusu ülkeden ithalatının mutlak gelişimi ile fiyatları (Tablo 1, Tablo 2)	7
4.4 Üçüncü ülkelere gerçekleştirilen ithalatın mutlak gelişimi ile fiyatları (Tablo 1, Tablo 2)	7
4.5 İthalatın nispi gelişimi (Tablo 3)	8
4.6 Dampingli ithalatın yerli üretim dalının iç piyasa fiyatları üzerindeki etkisi	8
4.7 Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri (Tablo 4)	9
4.8 Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin değerlendirilmesi	11
4.9 Zarara ilişkin değerlendirme	12
5. DAMPİNGLİ İTHALAT İLE ZARAR ARASINDAKİ NEDENSELLİK BAĞI	13
5.1 Dampingli ithalatın zarar üzerindeki etkisi	13
5.2 Zarara neden olabilecek diğer unsurlar	14
6. SONUÇ	14

1. GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER

1.1 Kapsam ve yasal dayanak

(1) Bu bildirim, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun (Kanun), 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar (Karar) ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

1.2 Soruşturma

(1) Yerli üretici Tezkim Tarımsal Kimya San. ve Tic. A.Ş. firması tarafından yapılan başvuruda Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) menşeli 2918.14.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonu (GTİP) altında sınıflandırılan “sitrik asit” ithalatının dumpingli fiyatlarla yapıldığı ve bu ithalatın yerli üretim dalında zarara neden olduğu iddiasıyla anılan ülke menşeli ithalata yönelik olarak bir dumping soruşturması açılması talep edilmiştir.

(2) T.C. Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yapılan inceleme sonucu, ÇHC menşeli 2918.14.00.00 GTİP’i altında sınıflandırılan “sitrik asit” ürünü ithalatına yönelik olarak 10/10/2023 tarihli ve 32335 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/28) ile bir dumping soruşturması başlatılmıştır.

(3) Söz konusu soruşturmada nihai bildirim raporunun ilgili taraflarla paylaşılması aşamasına gelinmiştir.

1.3 Yerli üretimin temsil yeteneği

(1) Yerli üretim dalının temsil kabiliyeti incelenirken, başvuru sahibi yerli üreticinin 2022 yılında soruşturma konusu üründeki üretim rakamları ile aynı ürünün toplam Türkiye üretimi kıyaslanmaktadır. Yapılan incelemede, Yönetmeliğin 18 inci ve 20 nci maddeleri uyarınca başvuruda bulunan yerli üreticinin Türkiye’de söz konusu ürünü üreten tek yerli üretici olduğu ve bu çerçevede yerli üretim dalını temsil etme niteliğini haiz olduğu anlaşılmış olup anılan firma işbu raporun ilgili bölümlerinde “yerli üretim dalı” olarak anılacaktır.

(2) Kimi ilgili taraflarca, soruşturma konusu ürünü Türkiye’de üreten yerli üretim dalı dışında bir firma olmamasının, bir önlem alınması halinde yerli üretim dalını tekel konumuna getireceği iddia edilmiştir. Dampinge karşı önlemler, belirli bir ülke ya da firmaya yönelik uygulanmakta olup soruşturma konusu ülkeye bir dampinge karşı önlem alınması halinde diğer ülkeler menşeli ithalatta herhangi bir dampinge karşı önlem mevcut olmayacağından, yerli üretim dalının tekel konumuna geleceği iddiasının anlamlı olmadığı değerlendirilmektedir.

1.4 Soruşturma ve zarar inceleme dönemi

(1) Damping belirlenmesi için 1/7/2022-30/6/2023 tarihleri arasındaki dönem soruşturma dönemi (SD) olarak kabul edilmiştir.

(2) Zarar belirlenmelerinde ise veri toplama ve değerlendirme için 1/1/2020-30/6/2023 arasındaki dönem zarar inceleme dönemi olarak belirlenmiştir.

(3) Bazı ilgili taraflarca, 2022 yılı ile soruşturma döneminin birbirini takip eden dönemler olmadığı ve söz konusu dönemlerin birbirinin içine geçmiş 6 aylık bir dönemi kapsadığı, yerli üretimin dalının soruşturma döneminin bir kısmında üretimi durdurduğundan dolayı, söz konusu dönemin zarar göstermek maksatlı soruşturma dönemi olarak belirlendiği iddia edilmiştir.

(4) Zarar inceleme ve soruşturma dönemleri başvuru ve soruşturma açılış sürecinin zamanlaması dikkate alınarak belirlenmektedir. Bu kapsamda, bütüncül bir değerlendirme gerçekleştirilebilmesi için yerli üretim dalının soruşturma konusu ürünün üretimine başladığı 2020 yılı ve sonrası zarar inceleme dönemi olarak belirlenmiştir. Ayrıca, en güncel verilerin analize dahil edilebilmesi amacıyla soruşturma açılış tarihinden önceki en uygun zarar inceleme dönemindeki süreye eşit dönem soruşturma dönemi olarak kabul edilmiştir.

1.5 İlgili tarafların bilgilendirilmesi, dinlenmesi ve bilgilerin değerlendirilmesi

(1) Soruşturma açılmasını müteakip, soruşturma konusu ürünün ÇHC’de mukim üreticilerine/ihracatçılara, Türkiye’de yerleşik ithalatçılara ve ÇHC’nin Ankara Büyükelçiliğine soruşturmanın açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuştur.

(2) Bildirimde, soruşturma açılış Tebliğine, başvurunun gizli olmayan özetine ve soru formlarına nereden erişilebileceği hususunda bilgi verilmiştir.

(3) Taraflara görüşlerini bildirme ve soru formlarını yanıtlamaları için posta süresi dâhil 37 gün süre tanınmıştır. Ayrıca, ilgili tarafların süre uzatımı yönündeki makul talepleri karşılanmıştır.

(4) Yerli üretim dalı, soruşturma süresi boyunca Bakanlık ile işbirliği içinde olmuş ve gerektiğinde talep edilen ilave bilgileri temin etmiştir.

(5) Soruşturmanın açılmasını müteakip, yerli üretim dalının başvurusunun gizli olmayan özetinde yer alan kimi eklerin sehven internet sitesine yüklenmediği tespit edilmiş olup 15/2/2024 tarihinde söz konusu ekler ilgili taraflarla paylaşılmıştır.

(6) Soruşturma konusu ürünün ithalatını gerçekleştiren firmalardan 10 tanesi soru formlarını süresi içinde yanıtlarak Bakanlığa iletmıştır.

(7) İthalatçı firmalardan Beşem Gıda Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. ithalatçı soru formuna yönelik eksiklik bildirimindeki gereklilikleri sağlamadığı için işbu soruşturma kapsamında ilgili taraf olarak kabul edilmemiştir.

(8) Soruşturma döneminde, Türkiye’ye ÇHC menşeli soruşturma konusu ürünün ihracatını gerçekleştirdiği tespit edilen üretici/ihracatçı firmalara soruşturma açılışına ilişkin bildirim gönderilmiştir. Bu kapsamda, ÇHC’de yerleşik Jiangsu Guoxin Union Energy Co., Ltd., Rzbc (Juxian) Co., Ltd., Seven Star Lemon Technology Co., Ltd., Shandong Ensign Industry Co., Ltd., ve Ttca Co., Ltd. firmaları, soru formlarını süresi içinde yanıtlarak Bakanlığa iletmıştır.

(9) Bunların yanı sıra, ÇHC’de yerleşik üretici/ihracatçılardan oluşan Çin Metaller, Mineraller ve Kimyasallar İthalatçıları ve İhracatçıları Ticaret Odası ilgili taraf olma talebinde bulunmuş ve soruşturmaya ilişkin görüşlerini Bakanlığa iletmıştır. Yönetmeliğin 23 üncü maddesi uyarınca anılan dernek ilgili taraf statüsünü haizdir.

(10) Soruşturma kapsamında soru formlarını doldurmak suretiyle ilgili taraf olan ihracatçı ve ithalatçıların soru formuna yanıtlarının kamuya açık nüshaları ile görüşlerini tarafımıza ileten

derneklerin görüşlerinin kamuya açık nüshaları Yönetmeliğin 25 inci maddesi uyarınca talep eden ilgili taraflarla paylaşılmıştır.

(11) Tarafların işbu soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş, mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlara bu raporun ilgili bölümlerinde yer verilmiştir.

1.6 Yerde doğrulama incelemesi

(1) Yönetmeliğin 21 inci maddesi çerçevesinde Nisan ayında yerli üretim dalı nezdinde yerinde doğrulama incelemesi gerçekleştirilmiştir.

2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN VE BENZER ÜRÜN

2.1 Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün

(1) Soruşturma konusu ürün, 2918.14.00.00.00 GTİP'i altında yer alan "sitrik asit"tir.

(2) Sitrik asit, kimyasal olarak $\text{HOC}(\text{COOH})(\text{CH}_2\text{COOH})_2 \cdot \text{H}_2\text{O}$ formülüyle tanımlanmaktadır. Ürünün üretiminde, ana hammadde olarak mısır kullanılmakta olup; sitrik asit, mısır nişastasının enzimler yardımıyla parçalanarak şeker elde edilmesi ve bu şekerin özel küfler yardımıyla fermente edilmesi yoluyla elde edilmektedir.

(3) Sitrik asit kristal tanecik şeklinde üretilmektedir. Kullanıcılar kristal ürünün belirli bir partikül büyüklüğünü tercih edebilmektedir.

(4) Soruşturma konusu ürünün anhidrat ve monohidrat olmak üzere iki türü mevcuttur. Monohidrat, anhidrata göre %8 daha fazla nem (su molekülü) içermektedir. Dolayısıyla iki ürün de esasen aynıdır. Her iki ürün tipinin de yerli üretim dalı tarafından üretimi gerçekleştirilmektedir.

(5) Sitrik asit, asitliği ve pH'ı düzenleyici olarak, gıda, içecek, alçı, çimento, tekstil, deterjan, kozmetik, ilaç gibi çok sayıda farklı endüstride kullanılmaktadır.

(6) Bazı ilgili taraflarca, yerli üretim dalı tarafından üretilen soruşturma konusu ürünün, tanecik boyutu ve nem oranı bakımından ithal üründen ayrıştığı, ayrıca termin sürelerinde gecikmeler yaşandığı iddia edilerek, bu sebeplerden dolayı ithal ürünlerin tercih edildiği belirtilmiştir. Yerli üretim dalının üretim tesislerinde gerçekleştirilen yerinde doğrulama incelemesi esnasında, ürün reçetelerinin ve üretim verilerinin incelenmesi neticesinde, yerli üretim dalının monohidrat, anhidrat ve likit sitrik asit üretimi gerçekleştirdiği, tanecik boyutu bakımından geniş bir ürün gamına sahip olduğu, talep olması durumunda, istenilen boyutta ve tipte üretim gerçekleştirebildiği görülmüştür. Ayrıca, bazı ithalatçı firmalarca, yerli ürünün saflık oranının ithal ürüne göre daha düşük olduğu ileri sürülmüştür. Yerde doğrulama esnasında, yerli üretim dalının ulusal ve uluslararası standartları karşılayan kalite belgelerine sahip olduğu görülmüştür.

(6) Soruşturma esnasında yapılan incelemeler neticesinde, soruşturma konusu ürün ile yerli üretim dalı tarafından üretilen ve Türkiye piyasasında satılan ürününün teknik ve fiziki özellikleri ile temel kullanım alanları itibarıyla benzer özelliklere sahip olduğu anlaşılmış olup, bu çerçevede söz konusu ürünlerin Yönetmeliğin 4 üncü maddesi kapsamında "benzer ürün" niteliğinde olduğu değerlendirilmiştir.

(7) Soruşturma konusu ürün ve benzer ürüne ile ilgili açıklamalar genel nitelikli olup bilgilendirme amacını taşımaktadır.

2.2 Ürünün ithalinde uygulanan gümrük vergisi ve diğer yükümlülükler

(1) Soruşturma konusu ürün için mer'i İthalat Rejim Kararı çerçevesinde belirlenen gümrük vergisi aşağıda yer almaktadır. Bu kapsamda, soruşturma konusu ürünün ÇHC'den ithalatında %6,5 oranında gümrük vergisi uygulanmaktadır.

Tablo 1: Gümrük Vergisi Oranları

G.T.İ.P./Eşya Tanımı	GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)							8
	1	2	3	4	GTS ÜLKELERİ			
					5	6	7	
2918.14.00.00.00 Sitrik asit	0	0	6,5	5,3	0	0	3	6,5

Kaynak: İthalat Rejimi 2024

1: AB Üyesi Ülkeler, EFTA Üyesi Ülkeler, Serbest Ticaret Anlaşması Ülkeleri: Arnavutluk, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Bosna-Hersek, Fas, Faroe Adaları, Filistin, Gürcistan, Güney Kore, İsrail, Karadağ, Kosova, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, Malezya, Mısır Arap Cumhuriyeti, Morityus, Moldova, Sırbistan, Singapur Cumhuriyeti, Şili, Tunus. 2: Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti, 3: TPS-OIC İslam Konferansı Teşkilatı Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Sistemi Çerçeve Anlaşması ve Tercihli Tarife Düzenlemesi Protokolü (PRETAS) kapsamındaki ülkeler (Bahreyn Krallığı, Bangladeş Halk Cumhuriyeti, Fas Krallığı, İran İslam Cumhuriyeti, Katar Devleti, Kuveyt Devleti, Malezya, Pakistan İslam Cumhuriyeti, Suudi Arabistan Krallığı, Umman Sultanlığı ve Ürdün Haşimi Krallığı), 4: Birleşik Arap Emirlikleri, 5: En Az Gelişmiş Ülkeler, 6: Özel Teşvik Düzenlemelerinden Yararlanacak Ülkeler, 7: Gelişme Yolundaki Ülkeler, 8: Diğer Ülkeler

(2) Bununla birlikte, 27/6/2020 tarihli ve 31169 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2682 sayılı İthalat Rejimi Kararına Ek Karar uyarınca, soruşturma konusu ürünün ithalatında %6 oranında ilave gümrük vergisi yürürlüğe girmiştir.

(3) Diğer taraftan, 25/10/2022 tarihli ve 31994 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2022/2) uyarınca soruşturma konusu ürünün 2,5 ABD doları/kg tutarının altında birim gümrük kıymetine haiz olanlarının ithalatında gözetim uygulanmaktadır.

3. DAMPİNGE İLİŞKİN BELİRLEMELER

3.1 Genel açıklamalar

(1) Soruşturma kapsamında ÇHC'de yerleşik Jiangsu Guoxin Union Energy Co., Ltd., Rzbc (Juxian) Co., Ltd., Seven Star Lemon Technology Co., Ltd., Shandong Ensign Industry Co., Ltd., ve Ttca Co., Ltd. firmaları üretici/ihracatçı soru formunu süresi içinde yanıtlamıştır. Söz konusu firmalar soruşturma kapsamında işbirliğine gelmiş olarak kabul edilmiştir.

3.2 Normal değer belirlenmesi

(1) ÇHC için normal değer, işbirliğinde bulunan firmaların soru formuna yanıtlarında piyasa ekonomisinde işlem gören ülke statüsünü seçmemesi üzerine, Yönetmeliğin 7 nci maddesi çerçevesinde, emsal ülke olarak değerlendirilen Türkiye'de benzer malın ortalama birim imalat maliyetine genel, idari ve satış giderleri ile makul bir kârın eklenmesiyle oluşturulmuştur. Normal değer tespitinde, soruşturma konusu ülke koşullarına ilişkin ihracatçı firmalar lehine ayarlamalar yapılmıştır.

3.3 İhraç fiyatının belirlenmesi

(1) Yönetmeliğin 9 uncu maddesi uyarınca, işbirliğine gelen üretici/ihracatçı firmaların ihraç fiyatı, Türkiye'ye ihraç amacıyla satılan soruşturma konusu ürün için fiilen ödenmiş olan veya ödenmesi gereken fiyat temelinde tespit edilmiştir.

3.4 Fiyat karşılaştırması

(1) Adil bir karşılaştırmanın yapılabilmesini teminen, normal değer ile ihraç fiyatı mümkün olduğu ölçüde fabrika çıkış aşamasına getirilerek aynı ticari aşamada karşılaştırılmıştır.

(2) Yönetmeliğin 10 uncu maddesi hükmü gereğince, işbirliğine gelen üretici/ihracatçı firmalar tarafınca fiyat karşılaştırmasını etkilediği ileri sürülen hususlar değerlendirilmiş olup belgelendirilen ve uygulanabilir ayarlamalar marj hesabına yansıtılmıştır.

3.5 Damping marjı

(1) Yönetmeliğin 11 inci maddesi çerçevesinde damping marjı, normal değer ile ihraç fiyatının ağırlıklı ortalamasının karşılaştırılması suretiyle hesaplanmıştır. Damping marjının belirlenmesinde kullanılan yöntem ile yapılan hesaplamalar, firma özel nihai bildirimlerinde kapsamlı ve ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

(2) Soruşturma kapsamında işbirliğine gelmeyen/gelmemiş addedilen diğer firmalar için damping marjı, Yönetmeliğin 26 ncı maddesi hükmü uyarınca tespit edilmiştir.

(3) Buna göre, ÇHC'de yerleşik soru formuna cevap veren üretici/ihracatçı firmalar ile işbirliğinde bulunmayan diğer firmalar için CIF bedelin yüzdesi olarak hesaplanan damping marjları aşağıda yer almaktadır.

Tablo 2: Damping Marjları

FİRMA	DAMPİNG MARJI
Jiangsu Guoxin Union Energy Co., Ltd.	%101,52
RZBC (Juxian) Co., Ltd.	%64,72
Seven Star Lemon Technology Co., Ltd.	%109,96
Shandong Ensign Industry Co., Ltd.	%100,55
Ttca Co., Ltd. (Ttca)	%99,91
Diğerleri	%141,94

4. ZARARA İLİŞKİN BELİRLEMELER

4.1 Genel açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesi çerçevesinde, soruşturma konusu ülke menşeli dampingli ithalatın hacmi ile bu ithalatın iç piyasadaki benzer mal fiyatları ile yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri üzerindeki etkisine bakılmıştır. Söz konusu inceleme, bu raporun 2.1 inci bölümünde belirtilen soruşturma konusu ürün için 1.4 üncü maddede belirtilen 1/1/2020-30/6/2023 tarihleri arasındaki zarar inceleme dönemi için yapılmıştır.

4.2 Ürünün genel ithalatının mutlak gelişimi ile fiyatları (Tablo 3, Tablo 4)

(1) Soruşturma konusu GTİP altında gerçekleştirilen toplam ithalat incelenmiştir. Buna göre soruşturma konusu ürünün genel ithalatı 2020 yılında 54.371 ton olarak gerçekleşmiş, 2021 yılında 30.474 tona gerilemiş, 2022 yılında 47.421 ton seviyelerinde gerçekleşmiş, SD'de ise 50.688 ton seviyelerine yükselmiştir.

(2) Söz konusu ithalatın değeri 2020 yılında 36 milyon ABD doları, 2021 yılında 36,2 milyon ABD doları, 2022 yılında 90,1 milyon ABD doları, SD'de ise 68,2 milyon ABD doları seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) Genel ithalatın ortalama birim fiyatları incelenen dönemler için sırasıyla 661 ABD doları/ton, 1.189 ABD doları/ton, 1.901 ABD doları/ton ve 1.346 ABD doları/ton seviyelerinde gerçekleşmiştir.

4.3 Ürünün soruşturma konusu ülkeden ithalatının mutlak gelişimi ile fiyatları (Tablo 3, Tablo 4)

(1) ÇHC menşeli soruşturma konusu ürün ithalatının gelişimi incelendiğinde, 2020 yılında 49.594 ton seviyelerinde gerçekleşen ithalatın 2021 yılında 26.104 tona gerilediği, 2022 yılında 42.601 ton seviyelerinde gerçekleştiği, SD'de ise 47.288 ton seviyelerinde gerçekleştiği görülmektedir.

(2) Söz konusu ithalatın değeri incelenen dönemler için sırasıyla 28,9 milyon ABD doları, 29,2 milyon ABD doları, 78,5 milyon ABD doları ve 59 milyon ABD doları seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) Yukarıdaki veriler ışığında ÇHC menşeli ithalatın ortalama fiyatları hesaplanmıştır. 2020 yılında 583 ABD doları/ton olan ortalama birim fiyat, 2021 yılında 1.118 ABD doları/ton, 2022 yılında 1.842 ABD doları/ton, SD'de ise 1.247 ABD doları/ton seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(4) ÇHC menşeli ithalatın genel ithalat içerisindeki miktar bazındaki payı, 2020 yılında %91, 2021 yılında %86, 2022 yılında %90, SD'de ise %93 olarak gerçekleşmiştir.

4.4 Üçüncü ülkelerden gerçekleştirilen ithalatın mutlak gelişimi ile fiyatları (Tablo 3, Tablo 4)

(1) Soruşturmaya konu olmayan üçüncü ülkeler menşeli toplam ithalata bakıldığında, 2020 yılında 4.777 ton seviyelerinde gerçekleşen ithalatın 2021 yılında 4.370 ton seviyelerine gerilediği; 2022 yılında 4.820 ton seviyelerinde, SD'de ise 3.400 ton olarak gerçekleştiği görülmektedir.

(2) Diğer ülkeler menşeli ithalatın değeri 2020 ve 2021 yıllarında 7 milyon ABD doları, 2022 yılında 11,7 milyon ABD doları ve SD'de 9,3 milyon ABD doları seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) Söz konusu ithalatın ortalama birim fiyatları ise incelenen dönemde artış göstermiş, sırayla, 1.474 ABD doları/ton, 1.612 ABD doları/ton, 2.421 ABD doları/ton ve 2.729 ABD doları/ton seviyelerinde gerçekleşmiştir.

4.5 İthalatın nispi gelişimi (Tablo 5)

(1) Soruşturma konusu ithalatın Türkiye pazarındaki nispi konumunu görebilmek için, söz konusu ithalatın toplam Türkiye benzer mal tüketimi içindeki payı 2020-2022 yılları ile SD için incelenmiştir. Türkiye toplam benzer mal tüketiminin hesaplanmasında başvuru sahibi yerli üretim dalının yurt içi satışları ile genel ithalat miktarı toplanmıştır. Yerli üretim dalının yurt içi satışlarının ve soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın toplam tüketime oranlanmasıyla pazar payları hesaplanmıştır. İncelenen veriler 2020 yılı=100 birim olacak şekilde endekslenmiştir.

(2) Buna göre yurtiçi tüketim endeksi 2020 yılı 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2021 yılında 80 birime gerilemiş, 2022 yılında 94 birim ve SD'de 93 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) ÇHC menşeli ithalatın pazar payı 2020 yılı 100 birim kabul edildiğinde, 2021 yılında 66 birime gerilemiş, 2022 yılında 91 birim olarak gerçekleşmiş, SD'de ise 103 birime yükselmiştir.

(4) Diğer ülkelerin toplam pazar payı 2020 yılı 100 birim kabul edildiğinde, 2021 yılında 115 birime yükselmiş, 2022 yılında 107 birim olarak gerçekleşmiş, SD'de ise 77 birime gerilemiştir.

(5) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi, 2020 yılı 100 birim kabul edildiğinde, 2021 yılında 272 birime yükselmiş, 2022 yılında 143 birim seviyelerinde gerçekleşmiş, SD'de ise 98 birime gerilemiştir.

4.6 Dampingli ithalatın yerli üretim dalının iç piyasa fiyatları üzerindeki etkisi

4.6.1 Fiyat kırılması

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dampingli ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırıp kırmadığı incelenmiştir. Fiyat kırılması, soruşturma konusu ithal ürünün Türkiye pazarına giriş fiyatlarının yerli üretim dalının yurt içi birim satış fiyatlarının yüzde olarak ne kadar altında kaldığını göstermekte olup CIF bedelin yüzdesi olarak hesaplanmaktadır.

(2) Fiyat kırılması hesap edilirken, ağırlıklı ortalama CIF ithal birim fiyatının üzerine soruşturma konusu ülkeye yönelik uygulanan gümrük vergisi ve ilave gümrük vergisi ile CIF kıymetin %2'si tutarındaki diğer ithalat masrafları eklenerek ürünün Türkiye piyasasına giriş fiyatı bulunmuştur. Bulunan değer ile yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama yurt içi satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

(3) Bu çerçevede, SD'de ÇHC'den gerçekleşen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını CIF bedelin %10<X<%20'si aralığında bir oranda kırdığı tespit edilmiştir.

4.6.2 Fiyat baskısı

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dampingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarına baskı yapıp yapmadığı incelenmiştir.

(2) Fiyat baskısı, yerli üretim dalının fiyatlarının dampingli ithalat sebebiyle baskı altında bulunması ve yerli üreticinin fiyatlarını makul kâr elde edecek şekilde belirleyememesi durumunu ifade etmektedir.

(3) Bu kapsamda, soruşturma konusu ürünün gümrük vergisi, ilave gümrük vergisi ve gümrükleme masrafları dâhil Türkiye pazarına ağırlıklı ortalama giriş fiyatı ile yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama birim ticari maliyetine makul bir kâr (%X) eklenerek bulunan olması gereken yurt içi birim satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

(4) Bu çerçevede, SD'de ÇHC'den gerçekleşen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını CIF bedelin %30<X<%40'ı aralığında bir oranda baskıladığı tespit edilmiştir.

4.7 Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri (Tablo 6)

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri, maddi zarar inceleme dönemi olan 2020, 2021 ve 2022 yılları ile SD için incelenmiştir.

(2) Eğilimin sağlıklı bir şekilde analiz edilebilmesi amacıyla, Türk lirası bazındaki veriler yıllık ortalama Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) kullanılması suretiyle enflasyondan arındırılarak, 2020 yılı 100 birim olacak şekilde endekslenmiştir.

(3) Ekonomik göstergelerin değerlendirilmesinde, soruşturma konusu ürüne ait miktar incelemesinde kilogram (kg) ölçü birimi kullanılmıştır.

a) Üretim, kapasite ve kapasite kullanım oranı (KKO)

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2020 yılında 100 birim olan üretim miktar endeksi, 2021 yılında 352 birim, 2022 yılında 206 birim ve SD'de 174 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının kapasitesi incelenen dönemlerde değişmeyerek 100 birim olarak gerçekleşmiştir. Anılan dönemde kapasite kullanım endeksi ise sırasıyla 100 birim, 352 birim, 206 birim ve 174 birim olarak gerçekleşmiştir.

b) Yurt içi ve yurt dışı satışlar

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2020 yılında 100 birim olarak kabul edilen yurt içi satış miktarı endeksi 2021 yılında 217 birim, 2022 yılında 135 birim ve SD'de 91 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(2) Yurt içi satış değeri endeksi ise incelenen dönemde sırasıyla 100 birim, 392 birim, 270 birim ve 106 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) Yerli üretim dalının yurt dışı satış miktar endeksi 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında 1.923 birim, 2022 yılında 958 birim, SD'de ise 640 birim olarak gerçekleşmiştir.

(4) Yurt dışı satış değeri endeksi ise 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında 2.167 birim, 2022 yılında 1.658 birim, SD'de ise 909 birim olarak gerçekleşmiştir.

c) Yurt içi fiyatlar

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için yurt içi birim satış fiyatı endeksi 2020 yılında 100 birim olduğu kabul edildiğinde, 2021 yılında 180 birim, 2022 yılında 200 birim, SD'de ise 117 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

ç) Pazar payı

(1) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2020 yılında 100 birim olduğu kabul edildiğinde, 2021 yılında 272 birim, 2022 yılında 143 birim, SD'de ise 98 birim olarak gerçekleşmiştir.

d) Maliyetler ve kârlılık

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2020 yılında 100 birim olan birim sını maliyet endeksi, 2021 yılında 103 birime yükselmiş, 2022 yılında 109 birim, SD'de ise 107 birim olarak gerçekleşmiştir. Faaliyet ve finansman giderleri eklenerek hesaplanan birim ticari maliyet endeksi ise 2020 yılında 100 birim kabul edildiğinde, 2021 yılında 104 birim, 2022 yılında 115 birim, SD'de ise 111 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için gerçekleşen ticari maliyetleri ve yurt içi satış fiyatları dikkate alınarak hesaplanan yurt içi satışlardan birim kârlılık endeksi, 2020 yılında -100 birim kabul edildiğinde, 2021 yılında 231 birime yükselmiş, 2022 yılında 255 birim olarak gerçekleşmiş, SD'de ise -87 birime gerilemiştir.

(3) Yurt dışı satışlardan birim kârlılık endeksi incelenen yıllarda sırasıyla 100 birim, 849 birim, 5.323 birim ve 2.888 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(4) Yerli üretim dalının toplam satışlarında birim kârlılığı, 2020 yılında -100 birim olarak kabul edildiğinde, 2021 yılında 168 birime ve 2022 yılında 305 birime yükselmiş, SD'de ise 11 birime gerilemiştir.

e) Stoklar

(1) Yerli üretim dalının dönem sonu stok miktarı, 2020 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2021 yılında 301.875 birime, 2022 yılında 732.375 birime ve SD'de 3.383.000 birime yükselmiştir. Yerli üretim dalının 2020 yılında üretime başladığı ve endekslemeye baz yıl olarak kullanılan 2020 yılının sonunda stoklarının düşük seviyede oluşması sebebiyle endekste önemli ölçüde artış yaşandığı görülmektedir. Söz konusu ekonomik gösterge için 2021 yılı 100 birim olarak kabul edildiğinde, yerli üretim dalının dönem sonu stok miktarının 2021 yılında 243 birime SD'de ise 2.719 birime yükseldiği görülmektedir.

f) İstihdam

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan işçi sayısı endeksi 2020 yılı 100 birim kabul edildiğinde, 2021 yılında 100 birim, 2022 yılında 119 birim, SD'de ise 109 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

g) Ücretler

(1) Soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan bir işçinin aylık brüt ücretinin endeksi 2020 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2021 yılında 96 birime, 2022 yılında 78 birime gerilemiş, SD'de ise 98 birim olarak gerçekleşmiştir.

ğ) Verimlilik

(1) Soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan işçi başına düşen üretim miktarını gösteren verimlilik endeksi 2020 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2021 yılında 351 birime yükselmiş, 2022 yılında 173 birim ve SD'de 160 birim olarak gerçekleşmiştir.

h) Nakit akışı

(1) Soruşturma konusu üründe sağlanan nakit akış endeksi 2020 yılında -100 birim kabul edildiğinde, 2021 yılında 757 birime yükselmiş, 2022 yılında 804 birim olarak gerçekleşmiş, SD'de ise 114 birime gerilemiştir.

ı) Büyüme

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerini kapsayan aktif büyüklüğü incelenen yıllarda sırasıyla 100 birim, 110 birim, 119 birim ve 106 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

i) Sermayeyi artırma yeteneği

(1) Yerli üretim dalının öz sermaye endeksi 2020 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2021 yılında 200 birime, 2022 yılında 356 birime yükselmiş, SD'de ise 304 birim olarak gerçekleşmiştir.

j) Yatırımları artırma yeteneği

(1) Yerli üretim dalının incelenen dönemde tevsi yatırımları 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında 90 birim, 2022 yılında 75 birim ve SD'de 79 birim olarak gerçekleşmiştir. İncelenen dönemde firmanın yenileme yatırımları ise 2020 yılı 100 birim kabul edildiğinde 2021 yılında 82 birim, 2022 yılında 57 birim ve SD'de 495 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının yatırımlarının geri dönüş oranı (dönem karı/öz sermaye) 2020 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2021 yılında 151 birime yükselmiş, 2022 yılında 65 birime, SD'de ise 10 birime gerilemiştir.

4.8 Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin değerlendirilmesi

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu üründeki üretim miktarının, incelenen dönem itibarıyla baz yıla göre artış gösterdiği görülmektedir. Ancak, yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün üretimine 2020 yılının Mayıs ayında başladığı, dolayısıyla 2020 yılının üretim miktarının yalnızca 7 aylık bir süreci gösterdiği, bu sebepten dolayı baz yıla göre yapılan kıyaslamada üretimde artış yaşandığı görüldüğü, 2021 yılından SD'ye ise üretim miktarının ciddi miktarlarda düştüğü tespit edilmiştir.

(2) Öte yandan, yerli üretim dalı tarafından, 2022 yılının Ağustos ayından 2023 yılının Şubat ayı arasındaki dönemde, ÇHC menşeli ithalatın birim fiyatlarının çok düşmesi sebebiyle, üretimini durdurdukları belirtilmiştir. İthalat istatistiklerinin incelenmesi neticesinde, yerli üretim dalının iddia ettiği şekilde, 2022 yılının Ağustos ayında CIF bedelin 2,32 ABD doları/kg olarak oluşan ÇHC menşeli ithalatın birim fiyatının 2023 yılının Mayıs ayına kadar düşüş trendi içerisinde kalarak 2023 yılının Nisan ayında 0,93 ABD doları/kg seviyesine kadar gerilediği tespit edilmiştir.

(3) Kimi ilgili taraflarca, yerli üretim dalının SD'de belirli bir süreyle üretimi durdurmasının üretim hatlarında yaşanan teknik bir arıza nedeniyle olduğu iddia edilmiştir. İşbu soruşturma kapsamında yapılan incelemeler neticesinde, yerli üretim dalının üretimini durdurmasının nedeninin ÇHC menşeli ithalattaki fiyatların düşüş trendinde olması nedeniyle iç piyasadan sipariş alamamaları olduğu anlaşılmıştır.

(4) Bununla birlikte, yerli üretim dalının yurt içi satış miktarının SD'de hem baz yıla hem de 2021 yılına kıyasla düştüğü görülmektedir. Öte yandan, yerli üretim dalının 2020 yılındaki satışlarının yalnızca 7 aylık bir dönemi kapsadığı göz önünde bulundurulduğunda, son dönemde yurt içi satışlarında devamlı bir düşüş eğilimi olduğu anlaşılmaktadır.

(5) Üretim ve satış unsurları bozulan yerli üretim dalının, soruşturma konusu ürünün yurt içi satışlarından birim kârlılığının 2020 yılı ile SD'de negatif olarak gerçekleştiği görülmektedir. Anılan yıllarda ürün nakit akışının da negatif seyrettiği görülmektedir.

(6) 2020 yılının tamamında üretim gerçekleşmediğinden, kapasite kullanım endeksi için 2021 yılı baz yıl olarak alındığında, yerli üretim dalının 2021 yılından SD'ye kapasite kullanım oranının ciddi oranda düşüş gösterdiği görülmektedir.

(7) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün stok miktarında ciddi oranlarda artış olduğu görülmektedir. Ayrıca, stok çevrim hızının da anılan dönemde düştüğü tespit edilmiştir.

(8) Kimi ilgili taraflarca, yerli üretim dalının başvurularındaki zarar delillerinin bir damping soruşturması açılmasını haklı kılacak mahiyette olmadığı, bununla birlikte gizli olmayan özette aralık vermek suretiyle sunulan verilerin yeterli olmadığı ve kimi verilerin daha açık paylaşılması gerektiği, yerli üretim dalının damping marjı iddiasına temel oluşturan normal değer gibi değerlerin açık paylaşılması gerektiği ileri sürülmüştür. Yapılan incelemede, yerli üretim dalı tarafından yapılan başvuruda damping soruşturması açılması için gerekli olan damping, zarar ve illiyet bağı hususlarının bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte, yerli üretim dalı tarafından sunulan gizli olmayan özette yer alan verilerin açık bir şekilde paylaşılmasının, ticari sır niteliğinde veri olmaları nedeniyle Yönetmeliğin 22 nci maddesi uyarınca mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

(9) Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin bütüncül olarak değerlendirilmesi neticesinde; incelenen dönemde soruşturma konusu ürünün üretim, yurtiçi satış miktarı, stok miktarı ve stok değeri, ürün nakit akışı ve kapasite kullanım oranı gibi temel ekonomik göstergelerinde bozulma olduğu ve yurtiçi satışlardan birim kârlılığının 2020 yılı ile SD'de negatif olarak seyrettiği kaydedilmiştir.

4.9 Zarara ilişkin değerlendirme

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesi çerçevesinde, maddi zararın belirlenmesine temel teşkil eden etkenler incelenmiştir.

(2) Soruşturma konusu ürünün ÇHC'den ithalatında 2020 yılından 2021 yılına mutlak olarak bir düşüş yaşandığı görülmekle birlikte, 2021 yılından SD'ye ÇHC'den gerçekleşen ithalatın mutlak olarak %81 oranında artış gösterdiği tespit edilmiştir.

(3) Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı incelenen dönemde dalgalı seyrettiği, ÇHC menşeli ithalatın genel ithalat içerisindeki payının ise hem baz yıla hem de 2021 yılına kıyasla arttığı ve SD'de %93 seviyesinde olduğu tespit edilmiştir.

(4) Soruşturma konusu ürünün Türkiye tüketiminin incelenen dönem itibarıyla düşüş gösterdiği görülmektedir. ÇHC menşeli ithalatın pazar payının ise SD'de 2020 yılına kıyasla %3, 2021 yılına kıyasla %55,71 oranında arttığı görülmektedir. Yerli üretim dalının pazar payının 2021 yılında 2020 yılına göre ciddi artış gösterdiği, ancak 2020 yılının Mayıs ayında üretime başladığı göz önüne alındığında, bu artışın gerçeği yansıtmayabileceği değerlendirilmektedir. Bu çerçevede, yerli üretim dalının pazar payının 2021 yılından itibaren düşüş gösterdiği, SD'de ise 2020 yılı pazar payının da altında kaldığı görülmektedir.

(5) Soruşturma konusu üründe ÇHC menşeli ithalatın birim fiyatlarının dalgalı seyrettiği, 2020 yılından 2022 yılına artış göstermekle birlikte SD'de 2022 yılına göre düştüğü görülmektedir. Öte yandan, incelenen dönemde, ÇHC menşeli ithalatın birim fiyatlarının, diğer ülkeler menşeli ithalatının birim fiyatlarının önemli ölçüde altında seyrettiği görülmektedir.

(6) ÇHC menşeli ithalatın birim fiyatlarının soruşturma konusu üründe yerli üretim dalının iç piyasa satış fiyatlarını kırdığı ve yerli üretim dalının olması gereken fiyatlarını baskıladığı bilgisi göz önünde bulundurulduğunda, dampingli ithalatın soruşturma döneminde yerli üretim dalının yurtiçi satış birim zararını telafi edebilecek düzeyde yurt içi fiyatlarını arttırabilmesini engellediği görülmektedir.

(7) Zarar inceleme döneminde yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin bütüncül olarak değerlendirilmesi neticesinde; incelenen dönemde soruşturma konusu ürünün üretim, yurtiçi satış miktarı, stok miktarı ve stok değeri, ürün nakit akışı ve kapasite kullanım oranı gibi temel ekonomik göstergelerinde bozulma olduğu ve yurtiçi satışlar birim kârlılığın 2020 yılı ile SD'de negatif olarak seyrettiği kaydedilmiştir.

5. DAMPİNGLİ İTHALAT İLE ZARAR ARASINDAKİ NEDENSELLİK BAĞI

5.1 Dampingli ithalatın zarar üzerindeki etkisi

(1) Soruşturma konusu ülkeden gerçekleşen ithalatın dampingli olduğu işbu raporun 3 üncü bölümünde tespit edilmiştir.

(2) ÇHC menşeli ithalatın Türkiye'nin ithalatının içerisindeki payının incelenen yıllar ve dönem itibarıyla %91, %86, %90 ve %93 seviyelerinde gerçekleştiği görülmektedir.

(3) ÇHC menşeli ithalatın birim fiyatlarının aylar bazında incelendiğinde ciddi bir düşüş eğiliminde olduğu görülen SD'de yerli üretim dalının üretimini bir müddet durdurmak zorunda kaldığı bilinmektedir.

(4) ÇHC'den gerçekleştirilen ithalatın birim fiyatlarının 2020-2022 yılları ile SD'de genel ithalatın birim fiyatlarının önemli oranda altında seyrettiği görülmektedir.

(5) ÇHC menşeli ithalatın SD'de soruşturma konusu üründe yerli üretim dalının iç piyasa satış fiyatlarını kırdığı ve yerli üretim dalının olması gereken fiyatlarını baskıladığı görülmektedir.

(6) Zarar inceleme döneminde yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinin bütüncül olarak değerlendirilmesi neticesinde; incelenen dönemde soruşturma konusu ürünün üretim, yurtiçi satış miktarı, stok miktarı ve stok değeri, ürün nakit akışı ve kapasite kullanım oranı gibi temel ekonomik göstergelerinde bozulma olduğu ve yurtiçi satışlar birim kârlılığın 2020 yılı ile SD'de negatif olarak seyrettiği kaydedilmiştir.

(7) Bunların yanı sıra, dampingli olduğu tespit edilen ithalat ile yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinde meydana gelen zararın, ikisi arasındaki illiyet bağının mevcudiyetini gösterir nitelikte eşzamanlı olarak gerçekleştiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda, yerli üretim dalında görülen maddi zarar ile soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın ve bu ithalatın pazar payındaki artışın eş zamanlı olduğu, ayrıca aynı dönemde söz konusu ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırdığı ve baskıladığı dikkate alındığında, yerli üretim dalındaki maddi zararın ana kaynağının soruşturma konusu ülke menşeli dampingli ithalat olduğu değerlendirilmektedir.

5.2 Zarara neden olabilecek diğer unsurlar

(1) Yönetmeliğin 17 nci maddesi çerçevesinde, yerli üretim dalı üzerinde meydana gelen maddi zarar ile dampainge konu ithalat arasındaki nedensellik bağının incelenmesi esnasında zarara etki edebilecek bilinen diğer unsurlar incelenmiştir.

(2) Soruşturma konusu ürünün Türkiye pazarı 2022 ve SD'de, 2021 yılına göre genişleme eğilimi içerisine girmiş, bu bakımdan zarar inceleme döneminin geneli itibariyle talepte daralma yaşanmadığı değerlendirilmiştir. Öte yandan, soruşturma konusu ürünün genel itibariyle kullanım alanı ve kullanıcı algılamasının aynı kaldığı ve dolayısıyla tüketim eğiliminde bir değişiklik olmadığı değerlendirilmektedir.

(3) Diğer ülkelerden yapılan ithalat ve söz konusu ithalatın pazar payı incelendiğinde, diğer ülkeler menşeli ithalatın 2020 yılından 2021 yılına azaldığı, 2022 yılında bir artış göstermekle birlikte SD'de düşüş gösterdiği; diğer ülkeler menşeli ithalatın genel ithalat içerisindeki payının da genel olarak düşük seyrettiği görülmektedir. Ek olarak, diğer ülkeler menşeli ithalatın Türkiye toplam tüketiminden aldığı pazar payının 2021 ve 2022 yıllarında artış gösterdiği, SD'de ise azaldığı görülmektedir.

(4) Zarar inceleme döneminde yerli üretim dalının ihracat miktarının düşüş gösterdiği görülmekle birlikte, inceleme dönemi boyunca yerli üretim dalının yurt içi satışlarının toplam satışlarından aldığı payın, ihraç satışlarının payının üzerinde gerçekleştiği; SD'de ihracat satışlarından birim karlılığının pozitif olduğu, iç piyasa satışlarının ise negatif olarak oluştuğu dikkate alındığında, zararın birincil olarak iç piyasa satışlarından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

(5) Bunun dışında, incelenen dönemde tüketim kalıplarındaki değişimler, yabancı ve yerli üreticilerin ticareti kısıtlayıcı uygulamaları ve aralarındaki rekabet, teknolojiye gelişmeler ile yerli üretim dalının verimliliğinde önceki yıllara göre önemli ölçüde olumsuz bir değişiklik olmadığı tespit edilmiştir.

(6) Sonuç olarak, illiyet bağı değerlendirmesi kapsamında incelenen söz konusu hususların, dampainge konu ithalat ile yerli üretim dalı üzerinde oluşan maddi zarar arasındaki illiyet bağı zayıflatacak veya tümüyle ortadan kaldıracak nitelik ve güçte olmadığı değerlendirilmiştir.

6. SONUÇ

(1) Yürütülen soruşturma sonucunda, yukarıdaki bilgiler ışığında hazırlanan nihai bildirim ilgili tarafların görüş ve değerlendirmesine sunulmaktadır.

(2) İlgili tarafların görüş ve iddialarının alınmasını müteakip yapılacak nihai tespit ve değerlendirmelerin yer alacağı soruşturma raporu kesin kararın alınması için İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu'na sunulacaktır.

EKLER:

- Tablo 3: Türkiye İthalat İstatistikleri (Ayrıntılı Tablo)
Tablo 4: Türkiye İthalat İstatistikleri (Özet Tablo)
Tablo 5: Türkiye Toplam Tüketimi ve Pazar Payları
Tablo 6: Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri (Reel)
Tablo 7: İlgili Taraf Listesi

Tablo 3: Türkiye İthalat İstatistikleri (Ayrıntılı Tablo)

	Kg				\$				B.F \$/Kg				Pay (%kg)			
	2020	2021	2022	SD	2020	2021	2022	SD	2020	2021	2022	SD	2020	2021	2022	SD
Genel Toplam	54.371.469	30.474.375	47.421.500	50.687.695	35.960.248	36.223.079	90.126.329	68.244.953	0,66	1,19	1,90	1,35	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Çin	49.594.159	26.104.186	42.601.024	47.287.863	28.917.975	29.177.655	78.457.924	58.968.027	0,58	1,12	1,84	1,25	91,2%	85,7%	89,8%	93,3%
Avusturya	4.104.933	3.970.688	4.077.764	2.789.891	5.879.770	6.037.095	10.157.629	7.890.466	1,43	1,52	2,49	2,83	7,5%	13,0%	8,6%	5,5%
İran		85	318.450	254.450		78	112.446	79.496		0,92	0,35	0,31	0,0%	0,0%	0,7%	0,5%
İrlanda	95.027	94.307	96.569	94.627	148.638	146.548	168.999	194.817	1,56	1,55	1,75	2,06	0,2%	0,3%	0,2%	0,2%
Almanya	7.358	32.643	70.305	37.676	9.998	74.909	249.339	127.216	1,36	2,29	3,55	3,38	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%
Belçika	102.630	31.832	53.181	19.572	154.617	55.988	189.904	67.629	1,51	1,76	3,57	3,46	0,2%	0,1%	0,1%	0,0%
Danimarka	92.070	70.960	50.401	45.761	414.534	320.391	302.869	287.538	4,50	4,52	6,01	6,28	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%
Polonya			42.000	42.120			50.653	50.861			1,21	1,21	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
İspanya	5.060	32.210	27.960	40.517	12.137	121.832	131.078	218.628	2,40	3,78	4,69	5,40	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%
İsrail			25.000				116.650				4,67		0,0%	0,0%	0,1%	0,0%
İtalya	1.924	40.346	20.103	12.187	2.557	83.329	49.308	38.639	1,33	2,07	2,45	3,17	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
İngiltere	10.965	13.430	18.016	25.764	45.740	39.041	72.023	151.694	4,17	2,91	4,00	5,89	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Hindistan	504	11.387	4.668	1.107	927	31.622	14.886	3.680	1,84	2,78	3,19	3,32	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ege Serb. Böl.			4.500				10.611				2,36		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fransa	3.925	6.538	3.569	1.152	4.850	7.588	8.068	6.519	1,24	1,16	2,26	5,66	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Hollanda	4.175	10.919	2.724	1.343	17.813	25.274	7.801	4.661	4,27	2,31	2,86	3,47	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ABD	21.032	10.711	2.235	2.450	30.114	23.024	20.678	22.147	1,43	2,15	9,25	9,04	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Güney Afrika Cumhuriyeti			1.194	2			1.291	75			1,08	37,50	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sırbistan	1.063	211	617	489	1.037	194	805	766	0,98	0,92	1,30	1,57	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Avustralya			373	0			500	0			1,34		0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Liste Toplam	54.044.825	30.430.453	47.420.653	50.656.971	35.640.707	36.144.568	90.123.462	68.112.859	0,66	1,19	1,90	1,34	99,4%	99,9%	100,0%	100,0%
Diğer Ülkeler	326.644	43.922	847	30.724	319.541	78.511	2.867	132.094	0,98	1,79	3,38	4,30	0,6%	0,1%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	54.371.469	30.474.375	47.421.500	50.687.695	35.960.248	36.223.079	90.126.329	68.244.953	0,66	1,19	1,90	1,35	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı KÜBİS verileri

Tablo 4: Türkiye İthalat İstatistikleri (Özet Tablo)

Sitrik Asit	Birim	2020	2021	2022	SD
Genel İthalat	Miktar (Ton)	54.371	30.474	47.422	50.688
	Değer (ABD \$)	35.960.248	36.223.079	90.126.329	68.244.953
	Birim Fiyat (ABD \$/Ton)	661	1.189	1.901	1.346
ÇHC'den İthalat	Miktar (Ton)	49.594	26.104	42.601	47.288
	Değer (ABD \$)	28.917.975	29.177.655	78.457.924	58.968.027
	Birim Fiyat (ABD \$/Ton)	583	1.118	1.842	1.247
	İthalat Miktar Pay %	91%	86%	90%	93%
Diğer Ülkelerden İthalat	Miktar (Ton)	4.777	4.370	4.820	3.400
	Değer (ABD \$)	7.042.273	7.045.424	11.668.405	9.276.926
	Birim Fiyat (ABD \$/Ton)	1.474	1.612	2.421	2.729
	İthalat Miktar Pay %	9%	14%	10%	7%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı KÜBİS verileri

Tablo 5: Türkiye Toplam Tüketimi ve Pazar Payları

Sitrik Asit	2020	2021	2022	SD
Yerli Üretim Dalı Yurtiçi Satışları (Ton)	100	217	135	91
Genel İthalat (Ton)	100	56	87	93
Türkiye Toplam Benzer Mal Tüketimi (Ton)	100	80	94	93
ÇHC İthalat (Ton)	100	53	86	95
Üçüncü Ülkeler İthalat (Ton)	100	91	101	71
ÇHC Pazar Payı (%)	100	66	91	103
Üçüncü Ülkeler Pazar Payı (%)	100	115	107	77
Yerli Üretim Dalı Pazar Payı (%)	100	272	143	98

Kaynak: Ticaret Bakanlığı KÜBİS verileri, yerli üretim dalı

Tablo 6: Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri (Reel)

Benzer Ürün: SİTRİK ASİT	Birim	2020	2021	2022	SD
Üretim	Miktar (kg)	100	352	206	174
	Değer (TL)	100	367	234	177
Yurt İçi Satışlar	Miktar (kg)	100	217	135	91
	Değer (TL)	100	392	270	106
	Birim Fiyat(TL/KG)	100	180	200	117
Yurt Dışı Satışlar	Miktar (kg)	100	1.923	958	640
	Değer (TL)	100	2.167	1.658	909
	Birim Fiyat(TL/KG)	100	113	173	142
Satılan Malların Sınai Maliyeti	Değer (TL)	100	357	216	143
	Birim Maliyet(TL/KG)	100	103	109	107
Faaliyet Giderleri (Satış ve Genel İdari Giderler)	Değer (TL)	100	324	321	198
	Birim Maliyet(TL/KG)	100	93	162	149
Finansman Net Giderleri (Net= Kısa + Uzun Vad. Fin. Gideri-Kısa Vad. Fin. Geliri)	Değer (TL)	100	789	566	232
	Birim Maliyet(TL/KG)	100	227	285	175
Satılan Malların Ticari Maliyeti	Değer (TL)	100	363	229	148
	Birim Maliyet(TL/KG)	100	104	115	111
Yurt İçi Satışlardan Ürün Karı	Değer (TL)	-100	501	345	-79
	Birim Kâr(TL/KG)	-100	231	255	-87
Yurt Dışı Satışlardan Ürün Karı	Değer (TL)	100	16.326	50.994	18.485
	Birim Kâr(TL/KG)	100	849	5.323	2.888
Kârlılık (Toplam Kâr ve Birim Kâr)	Değer (TL)	-100	586	604	14
	Birim Kâr(TL/KG)	-100	168	305	11
Dönem Sonu Stoklar	Miktar (kg)	100	301.875	732.375	3.383.000
	Değer (TL)	100	1.068.833	2.470.232	6.539.885
Stok Çevrim Hızı (Satış/Stok)	(b+d)/m	100	0	0	0
Kapasite ve KKO	Miktar (KG)	100	171	171	171
	KKO %	100	205	120	102
Ürün İstihdamı	İdari Personel Sayısı	100	98	113	120
	Direk İşçi Sayısı	100	100	119	109
Verimlilik	Üretim/Kişi	100	351	173	160
Ürün Amortismanı	Değer (TL)	100	1.204	1.488	1.035
Ürün Nakit Akışı	Değer (TL)	-100	757	804	114
Firma Net Satış Toplamı	Değer (TL)	100	183	156	107
Firma Amortisman Toplamı	Değer (TL)	100	396	583	611
Firma Faaliyet Gideri	Değer (TL)	100	107	126	117
Firma Finansman Gideri	Değer (TL)	100	260	222	137
Aylık Brüt İşçi Ücreti	Değer (TL)	100	96	78	98
Firma Bilanço Aktif Toplamı	Değer (TL)	100	110	119	106
Firma Öz sermayesi	Değer (TL)	100	200	356	304
Firma Tevsi Yatırımlar	Değer (TL)	100	90	75	79
Firma Yenileme Yatırımları	Değer (TL)	100	82	57	495
Firma Amortisman Toplamı	Değer (TL)	100	396	583	611
Yatırımların Geri Dönüş Oranı	%	100	151	65	10

Kaynak: Yerli üretim dalı

Tablo 7: İlgili Taraf Listesi

KURUM/FİRMA UNVANI	İLGİLİ TARAF TÜRÜ
Çin Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği	Yabancı Ülke Hükümeti
Çin Metaller, Mineraller ve Kimyasallar İthalatçıları ve İhracatçıları Ticaret Odası	Dernek
Jiangsu Guoxin Union Energy Co., Ltd.	İhracatçı
Rzbc (Juxian) Co., Ltd.	İhracatçı
Seven Star Lemon Technology Co., Ltd.	İhracatçı
Shandong Ensign Industry Co., Ltd.	İhracatçı
Ttca Co., Ltd.	İhracatçı
Tezkim Tarımsal Kimya San. ve Tic. A.Ş.	Yerli Üretim Dalı
Akanlar Çikolata İçecek Gıda San. ve Nak. Ltd. Şti	İthalatçı
Altunsa Gıda San. ve Tic. A.Ş.	İthalatçı
Beyaz Kağıt ve Hijyenik Ürünler Temizlik İnşaat San. Tic. A.Ş.	İthalatçı
BRC Kimyevi Maddeler Sanayi ve Ticaret A.Ş.	İthalatçı
Doktor Tarsa Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş.	İthalatçı
Eurokim End. Ve Gıda Kim. San. ve Tic. A.Ş.	İthalatçı
İlmor Kimya Ve Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	İthalatçı
Kim-Paz Kimyevi Maddeler San. ve Tic. A.Ş.	İthalatçı
Yiğitoğlu Kimya A.Ş.	İthalatçı
Yılmaz Kimya İnş San ve Tic A.Ş.	İthalatçı